

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

03.01.2017 № 16-5

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту
використання міжбюджетних
трансфертів у Харківській
області

Шановний Андрію Володимировичу!

Рахункова палата розглянула результати аудиту формування та використання міжбюджетних трансфертів, наданих з Державного бюджету України місцевим бюджетам Харківської області.

Аудитом встановлено, що **Харківська обласна державна адміністрація, органи місцевої влади у цілому забезпечили використання міжбюджетних трансфертів, одержаних з державного бюджету у 2015 році та за 9 місяців 2016 року. У результаті забезпечено умови для функціонування відповідних установ і надання громадянам послуг у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення (на ці напрями спрямовано 94 відс. трансфертів від їх загального обсягу).**

Перші результати бюджетної децентралізації на прикладі Харківської області засвідчили, що запровадження реформи дало змогу забезпечити збільшення ресурсу місцевих бюджетів області, змінити структуру їх видатків. Водночас взятий курс на бюджетну децентралізацію ще не підкріплений відповідним законодавчим забезпеченням: за місцевими бюджетами не закріплено достатнього обсягу фінансового ресурсу відповідно до переданих повноважень держави, не затверджено стандартів і нормативів визначення обсягів трансфертів, відсутній чіткий розподіл повноважень та відповідальності на різних рівнях. Як наслідок, місцеві бюджети Харківської області мають високий рівень залежності від трансфертів з державного бюджету.

У 2015 році порівняно з 2014 роком доходи місцевих бюджетів Харківської області зросли на 30,6 відс. (з 14,1 до 18,4 млрд гривень).

Загалом обсяг трансфертів з державного бюджету у 2015 році порівняно з 2014 роком збільшився на 3,0 млрд грн, а планові показники на 2016 рік передбачені на 1,0 млрд грн більше, ніж у 2015 році. При цьому частка міжбюджетних трансфертів у загальному обсязі доходів місцевих бюджетів області проти 2014 року збільшилася у 2015 році на 3 відс. пункти і становила 57 відсотків.

Найбільш залежними від трансфертів, що мають цільовий характер і рішення про визначення обсягів яких приймаються центральними органами виконавчої влади, є обласний і районні бюджети (стан централізації видатків – 66–79 відсотків).

Методика визначення Мінфіном обсягів базової та реверсної дотацій, медичної та освітньої субвенцій, яка ґрунтується на офіційних даних звітності Держстату про чисельність наявного населення, не враховує внутрішньо переміщених до Харківської області осіб з Донецької та Луганської областей. Як наслідок, місцеві бюджети Харківської області у 2015 і 2016 роках недоодержали значного обсягу міжбюджетних трансфертів.

За даними Департаменту соціального захисту населення Харківської обласної державної адміністрації, станом на 01.01.2015 на обліку перебувало 107,35 тис. осіб, на 01.01.2016 – 209,8 тис. осіб, які були внутрішньо переміщені до Харківської області з Донецької та Луганської областей.

В обласному бюджеті, за розрахунком Мінфіну, реверсна дотація на 2016 рік визначена в сумі 12,2 млн гривень. У разі врахування в розрахунку 187,7 тис. внутрішньо переміщених осіб (станом на 28.08.2015) реверсна дотація для обласного бюджету мала б не визначатися. Аналогічна ситуація із розрахунком реверсної та базової дотацій по інших місцевих бюджетах області (районних і бюджетах міст обласного значення). У разі врахування в розрахунках кількості внутрішньо переміщених осіб загальна сума реверсної дотації по області зменшилася б на 129,6 млн гривень.

Якщо б Мінфін врахував у розрахунку медичної субвенції кількість внутрішньо переміщених осіб, її обсяг для місцевих бюджетів Харківської області у 2016 році мав би бути більшим на 139,9 млн гривень. Частково цей недолік виправлено шляхом перерозподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету між місцевими бюджетами, який проведено відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 № 520-р. У результаті для місцевих бюджетів Харківської області обсяг медичної субвенції для обслуговування громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, збільшено на 68,7 млн гривень.

У цілому результати аудиту на прикладі Харківської області засвідчили значну централізацію на законодавчому рівні повноважень щодо формування фінансових ресурсів місцевих бюджетів.

Впровадження бюджетної реформи дало можливість у **2015 році** забезпечити надходження до місцевих бюджетів області **747,2 млн грн додатково** закріплених доходів: акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів; 10 відс. податку на прибуток підприємств; плати за надання адміністративних послуг; податку на нерухоме майно об'єктів нежитлової нерухомості; транспортного податку. На 2016 рік заплановано отримати 911,9 млн грн таких доходів, тобто на 22 відс. більше порівняно з 2015 роком.

Проте за окремими доходами, частина яких до 2015 року була закріплена за місцевими бюджетами Харківської області (податок на доходи фізичних осіб,

6. Інформацію про результати аудиту надіслати **Міністерству освіти і науки України** та рекомендувати:

- надати пропозиції Кабінету Міністрів України щодо необхідності проведення державної політики з оптимізації професійно-технічних навчальних закладів з урахуванням зміни напрямів підготовки робітничих кадрів з державного на регіональне замовлення;

- визначити механізм врахування при розрахунку обсягів освітньої субвенції кількості учнів, внутрішньо переміщених до Харківської області з Донецької та Луганської областей.

7. Інформацію про результати аудиту надіслати **Міністерству охорони здоров'я України** та рекомендувати визначити механізм врахування при розрахунку обсягів медичної субвенції кількості осіб, внутрішньо переміщених до Харківської області з Донецької та Луганської областей.

8. Оприлюднити рішення Рахункової палати та результати його розгляду об'єктами контролю на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Самуся Г.Ю.

Т. в. п. Голови

О.С. Яременко